

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

**Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на инвалиди**

година XXVIII
март 2018 год.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

На 1 март 2018 г. се проведе заседание на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерски съвет. В неговия дневен ред беше включено обсъждането на "КОНЦЕПЦИЯ ЗА РЕФОРМИРАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА". Национално представителните организации на и за хора с увреждания - членове на съвета в т. ч. и СИБ, изразиха остро и категорично несъгласие с предвижданите промени водещи до отнемане на права и доходи на стотици хиляди български граждани в неравностойно социално положение. Те прочетоха и връчиха на министъра на труда и социалната политика Бисер Петков протестна нота, в която поставиха широк кръг проблеми в сложния процес на интеграция на тази част от обществото.

Национално представителните организации на и за хора с увреждания декларираха, че: 1. Напускат заседанията на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерски съвет и работните групи, в които участват;

2. Преминават към подготовка на протестни действия, разрешени от закона, в цялата страна.

Публикуваме протестната нота:

"До Министъра на труда и социалната политика и
председател на Националния съвет за интеграция
на хората с увреждания към Министерски съвет

ПРОТЕСТНА НОТА

**от Национално представителните организации на и за хора с увреждания
членове на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания
към Министерски съвет**

Уважаеми г-н министър,

НАЙ-ПОСЛЕ МАСКИТЕ ПАДНАХА!

На проведеното на 22.02.2018г. съвместно заседание на Комисията по труда, социалната и демографска политика и Комисията по здравеопазването към Народното събрание за първи път публично беше заявено, че планираната реформа в областта на медицинската експертиза и оценката на работоспособността предвиждат кардинална промяна на действащият модел, която ще доведе до отнемане правото на инвалидна пенсия на 100-150 хиляди български граждани.

Национално представителните организации на и за хора с увреждания считаме, че:

- Реформата в областта на медицинската експертиза на вида и степента на

увреждането не трябва да въвежда медицински стандарти на здравния статус на лицата с увреждания в България, различни от действащите в Европейския съюз.

- Включването в решението на ТЕЛК само на водещото заболяване с цел намаляване степента на увреждането е неправилно. Никой медицински експерт не може да отрече, че има заболявания които са в причинно следствена връзка за друг вид тежки увреждания. Тази комбинация от множествени увреждания дава нова по –тежка здравна и функционална картина и води до намаляване възможностите на лицето за интеграция и потребност от по-широк кръг подкрепящи политики. Ние сме за преустановяване на практиката чрез добавка на проценти за други незначителни заболявания да се търси постигане на по-висока степен на увреждане и ползване на права от друг порядък. Настояваме за изключително прецизно от медицинска гледна точка разписване на Методиката за оценка на вида и степента на увреждането.
- Заглавието на предложеният документ за обсъждане: **„КОНЦЕПЦИЯ ЗА РЕФОРМИРАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА”** е некоректно. До сега в България винаги се е оценявала степента на неработоспособност и никога не е правена експертиза на работоспособността. Няма как да бъде реформирано нещо, което не е съществувало. Опита да се внуши на нас и обществото, че е необходимо усъвършенстването на действаща система от правила е абсолютна манипулация. Трябва ясно да заявим, че в случая се касае за опит да бъде въведен кардинално нов подход при оценката на функционалността, увреждането и здравето на хората със специфични възможности в нашата страна. Според нас правилното наименование на документа е: **„КОНЦЕПЦИЯ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА СИСТЕМА ЗА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА“**
- В стремежа си да бъде реформирана действащата система на медицинска експертиза и с въвеждането на оценката на работоспособността с цел единствено постигане на икономии в бюджета на НОИ, ще бъде премината обществено допустимата граница на справедливост и солидарност. В обозримото бъдеще се очертава диаметрално погрешното решение - „хората с увреждания от неработоспособни да се превърнат в най-работоспособните граждани на страната”. В това си ново качество една част ще загубят правото на инвалидна пенсия придобита на основание осигурителен принос, а друга част ще я получават в намален размер. Политиката ”чрез силов натиск отнемащ доход да се постигне заетост” е непродуктивна, дискриминационна и силно демотивираща.
- Предложената за обществено обсъждане реформа в областта на медицинската експертиза и оценката на работоспособността не дава отговор на генералните въпроси:

„Какви права ще се ползват в резултат на телковото решение за вида и степента на увреждането“?

„Какви права ще произтичат от оценката на работоспособността“ ?

- При разработване на планираната реформа трябва да бъде приложен комплексен подход, който да даде ясен отговор на бъдещата политика в областта на правото на получаване на интеграционна добавка и нейният размер обвързан със минималната работна заплата или линията на бедността. Яснотата по този важен въпрос ще даде на хората с увреждания представа за намеренията на правителството относно необходимият компенсиращ доход обвързан със увеличените разходи на лицето с увреждане за: медикаментозно лечение, диетично хранене, редица допълнителни изследвания за следене на здравословното състояние, които трябва да се провеждат редовно, за да се избегне допълнително увреждане на здравето, психологическа консултация, медицинска и социална рехабилитация, обучение и преквалификация, транспорт, достъп до информация, личен асистент и много други.

Стотици хиляди граждани с трайни увреждания чакат ясен отговор на въпросите:

1. Лице, което придобие трайно увреждане и изпълнява същата работа **ще получава ли инвалидна пенсия?**

2. Лице, което придобие трайно увреждане и поради невъзможност да изпълнява работата, на която е било назначено и бъде пренасочено към друга **по-ниско платена работа ще получава ли инвалидна пенсия и в какъв размер?**

3. Лице, което в резултат на тежкото увреждане бъде освободено от работа и положи усилие да придобие нова образователна степен или квалификация да усвои нови умения за предвижване, достъп до информация и др. умения за независим живот и в резултат на това си намери работа, **ще получава ли инвалидна пенсия и в какъв размер?**

4. Каква ще бъде съдбата на лице, което придобие трайно увреждане и работи след което бъде прекратено трудовото му правоотношение в резултат на: свиване производствената дейност на фирмата, фалит на компанията, тежък дискомфорт и намалена производителност при изпълнение на служебните му задължения в резултат на увреждането и други. Каква ще е бъдещата политика за хора увреждания попаднали в цикъла: „работи-безработен“, „работи-безработен“, „работи-безработен“ и т.н.?

5. Как ще бъде оценявана работоспособността на лица, които никога не са работили и **какви ще бъдат техните права?**

6. Каква ще бъде съдбата на лица с трайни увреждания, които са оценени като напълно или частично работоспособни и немогат да се реализират на пазара на труда - **ще имат ли право на инвалидна пенсия и в какъв размер?**

7. Как ще бъдат калкулирани в оценката на работоспособността: депресията, отчаянието, загубата на вяра в личните възможности, страхът от провал, липсата на мотивация, системният отказ да бъдеш приет на работа и много други психологически състояния, възникнали в резултат на трайното увреждане?

8. Няма ли да бъде категорична дискриминация, различното третиране на лица с един и същ вид и степен на увреждане преди и след въвеждане на реформата. Не приемаме практиката на „заварените“ случаи, която ще раздели обществото и ще

противопостави различни групи хора с увреждания.

9. И много други.....

Национално представителните организации на и за хора с увреждания представляващи над 200 хиляди български граждани искаме да получим отговори на тези много други подобни въпроси, които сме поставяли в работните групи обсъждащи модела на реформата.

Умишленото премълчаване в процеса на двугодишният ни диалог, на многобройните проблеми, които произтичат от предвижданите законодателни промени не съответства на декларациите за открит и честен диалог. Оправданието, че това е концепция а не правни норми, не отменя задължението ви като управляващи да имате ясна визия за пътя по който трябва да минем. Мълчанието, кулоарните игри и бягството от отговори не е решение!

Недопустимо е под претекст, че действащата система за медицинска експертиза позволява инцидентно неправомерно получаване на нереална степен на увреждане от недобросъвестни граждани в резултат на корупционни схеми, да се организира от правителството посегателство върху десетилетни права на хората с увреждания. Подобна политика ще доведе до драстично влошаване качеството на живот на тази част от обществото и окончателното и изхвърляне в социалната периферия.

При бъдещата реформа трябва да бъде облекчена бюрократичната процедура и лицата с увреждания трябва да преминават на една комисия, която да извършва медицинската експертиза, оценката на работоспособността и социалната оценка.

Крайно време е социално инвалидната пенсия, която не е обвързана с осигурителен принос и има характер на социална помощ да излезе от бюджета на НОИ и в бъдеще да бъде изплащана от АСП към МТСП (което впрочем беше решено от парламента, но не е изпълнено).

Предложената Концепция за оценка на работоспособността по никакъв начин не гарантира подобряването на жизнения статус на хората с увреждания в България.

Уважаеми господин министър,

Ние считаме, че възможностите за диалог по изключително важната реформа за оценка на вида и степента на увреждането и експертиза на работоспособността на този етап са изчерпани.

Декларираме, че:

1. Напускаме заседанията на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерски съвет и работните групи, в които учаваме.

2. Преминаваме към подготовка на протестни действия, разрешени от закона, в цялата страна."

**Подписана от всички национално представителни организации
на и за хора с увреждания, включително и от нашия съюз**

Редактори: д.ф. Пею Пеев и инж. Анета Диловска
Технически сътрудник: Петя Иванова

град София - 1000,
ул. "Христо Белчев" № 8, ет. 3;
тел. 02/981 53 82